

JAWAPAN

Tuan Yang Dipertua,

Izinkan saya untuk menjawab soalan ini bersekali bagi soalan yang dikemukakan oleh Ahli Yang Berhormat dari Batu Sapi pada 24 Mac 2014 memandangkan kedua-dua perkara yang dibangkitkan adalah berkaitan isu yang sama iaitu perancangan Kementerian bagi mengatasi masalah gangguan bekalan elektrik di Sabah.

Untuk Makluman Ahli Yang Berhormat,

1. Kerajaan amat peka akan masalah kualiti penyampaian bekalan elektrik dan gangguan bekalan elektrik yang masih dihadapi oleh pengguna-pengguna di Sabah. Perancangan pembekalan elektrik di negeri Sabah merupakan suatu komitmen menyeluruh dan berterusan oleh Kerajaan dalam usaha untuk mempertingkatkan tahap kebolehharian pembekalan elektrik di Sabah.
2. Tahap pembekalan elektrik di sesuatu tempat boleh diukur melalui pencapaian *System Average Interruption Duration Index (SAIDI)* (dengan izin) yang merupakan indeks yang digunakan untuk menilai

kadar gangguan bekalan yang dialami oleh seseorang pengguna dalam setahun. SAIDI merupakan petunjuk bagi memantau prestasi sistem pembekalan elektrik oleh pihak utiliti atau agensi penguatkuasa dan bukannya merupakan satu sistem yang berfungsi mengawal kejadian-kejadian gangguan bekalan daripada berlaku.

3. Untuk makluman Ahli-ahli Yang berhormat, sungguhpun keadaan gangguan bekalan masih berlaku di Sabah, akan tetapi kadar kekerapannya telah berjaya dikurangkan terutamanya dalam tempoh 5 tahun kebelakangan ini. Secara statistik, catatan SAIDI pada tahun 2009 adalah pada tahap **2,867** minit/pelanggan/tahun. Melalui usaha-usaha giat yang telah diambil oleh Sabah Electricity Sdn. Bhd. (SESB) dengan peruntukan yang disalurkan oleh Kerajaan Persekutuan, kadar SAIDI telah dapat dikurangkan kepada **687.38** minit/pelanggan/setahun pada 2010, seterusnya kepada **494.64** minit/pelanggan/setahun pada 2011, **557** minit/pelanggan/tahun pada tahun 2012 dan **423.99** minit/pelanggan/tahun pada tahun 2013. Ini merupakan pengurangan sebanyak **85.2%** pada tahun 2013 berbanding dengan catatan pada tahun 2009.

Untuk Makluman Ahli Yang Berhormat,

4. Kejadian yang berlaku pada 17 Januari 2014 adalah disebabkan oleh fakta bahawa dua (2) stesen janakuasa utama milik Penjana-penjanan Bebas (IPP) telah terhenti tugas dalam tempoh yang singkat (secara mengejut dan di luar kawalan) dan menyebabkan Grid Sistem tidak dapat menampung dan bertindak untuk mengelakkan berlakunya dengan izin *Total Blackout*. Kehilangan dua (2) stesen janakuasa yang berkapasiti 180MW setiap satu adalah sangat besar kesannya kepada Sistem Grid Sabah. Pihak Suruhanjaya Tenaga dengan kerjasama daripada pihak Tenaga Nasional Berhad dan SESB sedang melaksanakan siasatan terperinci bagi mengenal pasti punca sebenar kejadian dan langkah-langkah bagi mengelakkan kejadian yang sama berulang lagi pada masa akan depan.

5. Dalam pada itu, cadangan-cadangan penambahbaikan kepada sistem pertahanan Grid Sabah dan stesen janakuasa IPP sedang dalam perlaksanaan. Pihak SESB sedang mengambil tindakan ke atas perkara-perkara berikut:

- (i) memantau kerja-kerja rentis pada semua talian penghantaran;

- (ii) membuat kajian semula secara menyeluruh ke atas *Standard Operating Procedures* (SOP) untuk proses pemulihan bekalan;
- (iii) memeriksa keadaan dan menambahbaik sistem komunikasi antara *Load Despatch Centre* (LDC) dan semua stesen janakuasa;
- (iv) memastikan kesemua stesen janakuasa mengikut LDC SCADA *time tag* sebagai rujukan untuk memastikan kronologi kejadian-kejadian yang direkodkan adalah seragam; dan
- (v) mengkaji semula *protection relays* dengan izin bagi menentukan kesinambungan operasi setiap unit janakuasa bagi tempoh 600 milisaat semasa kehilangan sementara (*temporary loss*) voltan arus ulang alik bagi semua stesen janakuasa.

Masalah gangguan bekalan elektrik dijangka akan dapat diselesaikan setelah semua langkah-langkah yang dicadangkan diambil tindakan oleh SESB.

*****